

Beslutsunderlag

Styrelsen 2021-10-25

Ärende/Paragraf:

Diariernr: 0809/21

Handläggare:

Susan Runsten, processledare

Lena S Magnusson, processledare

Telefonnummer:

031-367 62 12 / 031-367 62 05

E-post:

susan.runsten@businessregion.se

lena.sultanovic@businessregion.se

Yttrande motion om upphandling av sociala företag och idéburna aktörer

Förslag till beslut

Styrelsen i Business Region Göteborg föreslås besluta när det gäller förslag 1 avstyrka, förslag 2 inte ta ställning och förslag 3 tillstyrka.

Sammanfattning

Karin Pleijel (MP), Bosse Parbring (MP) och Martin Nilsson (MP) har skrivit en motion om upphandling av sociala företag och idéburna aktörer. Motionsskrivarna föreslår kommunfullmäktige att besluta följande:

1) Göteborgs modell för social hänsyn i offentlig upphandling ska utvidgas så att krav på social hänsyn kan tillgodoses genom att arbetsintegrerande sociala företag anlitas som underleverantörer.

BRG avstyrker förslaget eftersom det redan är möjligt att använda sociala företag som underleverantörer.

2) Upphandlande enheter i Göteborgs Stad ska i större utsträckning göra affärer och sluta avtal med idéburen sektor till exempel genom att i ökande utsträckning använda de möjligheter till reserverad upphandling som Lagen om offentlig upphandling medger.

Göteborgs Stad behöver arbeta tillsammans med idéburen sektor för att lösa de stora samhällsutmaningarna. BRG tar inte ställning till förslaget, då det ur ett näringslivsperspektiv är en större fråga.

BUSINESS REGION GÖTEBORG AB

Besöksadress: Östra Hamngatan 5, Postadress: Box 11119, 404 23 Göteborg
Telefon växel: 031-367 61 00, www.businessregiongoteborg.se

3) Nämnden för inköp och upphandling får i uppdrag att ta fram ett lämpligt volymmål som markant ökar andelen upphandlingar och inköp där sociala hänsyn tas.

BRG ställer sig positiv till att öka social hänsyn i upphandlingar och tillstyrker förslaget.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Det lönar sig såväl för ekonomin som för samhället att ställa hållbarhetskrav i offentlig upphandling. När en person går från utanförskap till arbete innebär det en vinst för samhället och för individen.

Bedömning ur ekologisk dimension

Bolaget har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Göteborgs Stad kan genom upphandling ställa krav och styra mot ökad inkludering på arbetsmarknaden.

Delaktighet och inkludering på arbetsmarknaden är centralt inom Programmet för Jämlig Stad och finns också med i handlingsplanen för Näringslivsstrategiska programmet, där målsättningen är att 120 000 nya jobb ska skapas i Göteborgsregionen till 2035.

Ärendet

Karin Pleijel (MP), Bosse Parbring (MP) och Martin Nilsson (MP) har skrivit en motion om upphandling av sociala företag och idéburna aktörer, med begäran om yttrande senast 2021-10-29.

Beskrivning av ärendet

Göteborgs stad har sedan 2016 en modell för social hänsyn i form av sysselsättningskrav i upphandling. Motionsskrivarna anser att modellen

behöver kompletteras och att staden tydligt bör verka för att sociala företag och idéburen sektor ska tilldelas fler kontrakt eller få utföra fler tjänster, bland annat genom att reservera lämpliga upphandlingar för företag som har arbetsintegration som mål. Motionsskrivarna menar att Göteborg i större utsträckning bör använda sina möjligheter till att främja företag, civilsamhället och organisationer med stort socialt ansvarstagande i de fall det är möjligt.

Motionsskrivarna föreslår kommunfullmäktige att besluta följande:

1. Göteborgs modell för social hänsyn i offentlig upphandling ska utvidgas så att krav på social hänsyn kan tillgodoses genom att arbetsintegrerande sociala företag anlitas som underleverantörer.
2. Upphandlande enheter i Göteborgs Stad ska i större utsträckning göra affärer och sluta avtal med idéburen sektor till exempel genom att i ökande utsträckning använda de möjligheter till reserverad upphandling som Lagen om offentlig upphandling medger.
3. Nämnden för inköp och upphandling får i uppdrag att ta fram ett lämpligt volymmål som markant ökar andelen upphandlingar och inköp där sociala hänsyn tas.

Det ska tydligt framgå av remissvaret om BRG avstyrker, tillstyrker eller inte tar ställning till förslaget.

Yttrande

Utifrån BRG:s uppdrag och roll tar yttrandet näringslivets perspektiv som utgångspunkt.

BRG arbetar för inkludering på arbetsmarknaden, bland annat genom samarbete inom staden samt med näringsliv och organisationer för att stärka den sociala hållbarheten. Det finns stora påverkansmöjligheter med upphandling och det är viktigt att analysera effekterna av de olika åtgärder som föreslås.

BRG delar upp sitt yttrande och svarar separat på punkterna enligt nedan:

1. Göteborgs modell för social hänsyn i offentlig upphandling ska utvidgas så att krav på social hänsyn kan tillgodoses genom att arbetsintegrerande sociala företag anlitas som underleverantörer.

Enligt Inköp och Upphandling är det redan idag möjligt för en leverantör att anlita en underleverantör för ett uppdrag under avtalsperioden.

Leverantörer får alltså använda sig av arbetsintegrerande sociala företag som underleverantörer. Om sociala företag används som underleverantör övergår kravet om att nyanställa personer, som behöver kommunens hjälp till jobb, till dem.

BRG avstryker förslaget eftersom det enligt Inköp och Upphandling redan är möjligt att använda sociala företag som underleverantörer idag.

2. Upphandlande enheter i Göteborgs Stad ska i större utsträckning göra affärer och sluta avtal med idéburen sektor till exempel genom att i ökande utsträckning använda de möjligheter till reserverad upphandling som Lagen om offentlig upphandling medger.

BRG ställer sig positiv till att Göteborgs Stad i större utsträckning arbetar tillsammans med idéburen sektor för att lösa de stora samhällsutmaningarna. 2014 till 2018 hade BRG i uppdrag att arbeta för socialt företagande. Bedömningen efter uppdraget var att det behövs nya tankegångar och en affärsmässig beteendeförändring över tid för att sektorn ska bli mer stabil och ekonomiskt hållbar. Det involverar även nya beteendemönster från offentlig sektor och politiken. En policy föreslogs för offentlighetens roll där sociala företag och sociala innovationer prioriteras, används och synliggörs. Att visa på nyttan för staden av sociala innovationer och socialt företagande samt någon form av projektmedel att söka för samhällsnyttiga lösningar föreslogs som möjliga vägar framåt.

Motionens förslag att Göteborgs stad i större utsträckning ska göra affärer med idéburen sektor och reservera upphandlingar till dem bedöms som mer komplex. BRG vill framhålla vikten av att möjliggöra för fler små och medelstora företag att sluta avtal med Göteborgs stad. Att kravställa på social hållbarhet och ge alla mindre aktörer, oavsett organisationsform,

chansen till affär är något som bör främjas. Kvalitet och pris bör utöver det fortsatt vara utgångspunkten för hur staden utvärderar sina anbud.

BRG väljer med anledning av ovan förda resonemang att inte ta ställning till förslaget.

3. Nämnden för inköp och upphandling får i uppdrag att ta fram ett lämpligt volymmål som markant ökar andelen upphandlingar och inköp där sociala hänsyn tas.

BRG ställer sig positiv till att öka social hänsyn i upphandlingar. Fokus bör vara på vilka effekter som ska uppnås och vilka mål staden når, snarare än andel upphandlingar som tillämpar social hänsyn. Resurser bör också läggas på uppföljning och dialog med leverantörerna samt för att säkerställa att leverantörerna har uppfyllt sin del av avtalet.

Mål för social hänsyn bör samordnas med Nämnden för Arbetsmarknad och Vuxenutbildning. Det finns behov av fler insatser än jobb, vilket kan kopplas på genom dialogkrav. Dialogkrav möjliggör för fler av stadens mindre leverantörer att bidra till Göteborgs Stads mål om en jämlik stad genom att erbjuda annat än anställning såsom t ex praktik, studiebesök, prao och sommarjobb. Om fler av stadens leverantörer kan bidra till social hållbarhet kan det göra stor skillnad.

BRG tillstryker förslaget, då social hänsyn i upphandlingar ökar inkludering på arbetsmarknaden.

Patrik Andersson

Vd, Business Region Göteborg AB